

AJATUSTEN TONAVA

Aina se vaan lämmittää Tonavan toimituksen mieltä, kun YP:n sivuilla menestyneet kirjoittajat menestyvät myös lehden ulkopuolisessa kovassa maailmassa. Syksyn menestyksistä nostettakoon esiin kaksi ilon ja onnitte-lun aihetta. Näistä ensimmäinen on YP:n ex-kolumnistin (2012–2013) **Katja Ketun** ehdokkuus Finlandia-palkinnon saajaksi.

Ehdokkuuden kunniaksi si-
teerattakoon yhtä Katjan mai-
nioista kolumneista (jotka kaik-
ki löytyvät YP:n juttuarkistos-
ta osoitteessa www.julkari.fi).
Jutussaan ”Valekukkahattutäti”
hän pohtii:

”Tapasin kukkahattutädin. It-
seänikin on tuoksi nimitelty, ke-
töpä ei. Mutta keitä ovat nuo sa-
laperäiset kukkahattupäät? Läk-
sin sähköinternettiin selvittä-
mään, miten laajaa toimintansa
on. (...)”

Kukkahattutätejä tarvitaan
lämpötyynyiksi ja puskureiksi
yhteiskuntaan, joka toimii kal-
seilla talouden lainalaisuuksilla.
Ei kukaan armeijassa usko pai-
jaamiseen. Mutta tällaisia kon-
sultteja tarvitaan naamioimaan
se tosiseikka, että laitos koulut-
taa nuorista miehistä tappoko-
neita. Väittäisin, että kukkahat-
tutätejä tarvitsee oikeisto, ei va-
semmisto. Kakkostyyppin kukka-
hatun alla lymyävät hurjat, ri-
kinkatkuiset sarvet.”

Toinen maailmalla hiljattain
menestynyt YP-kirjoittaja on
filosofi **Frank Martela**, joka ei
kaihda niin sanottuja isoja ai-
heita. YP:lle Martela on kirjoit-
tanut kaksi juttua: ”Vapauksi-
en globaali vahvistuminen ja ih-
miskunnan parempi tulevaisuus”
(YP 5/2015) ja ”Maailman on-
nellisin vai keskinkertaisen ma-
sentunut kansa – miten onnel-
lisuutta politiikan päämäärä-
nä tulisi mitata Suomessa?” (YP
3/2018).

Syksyn uutinen oli tämä:

”Yhdysvaltalainen jättikustan-
taja julkaisee suomalaisfilosofin
kirjan, jossa aiotaan selittää elä-
män tarkoitus (...) Monikansal-
liseen kustantamoon Harper-
Collinsiin kuuluva Harper De-
sign on ostanut englanninkie-
liset maailmanlaajuiset oikeu-
det filosofi Frank Martelan uu-
teen teokseen. The Meaning of
your Life Explained -niminen
teos ilmestyy ensi vuonna.” (HS
29.10.2018)

Samana päivänä Martela kom-
mentoi HS:n uutista Twitteris-
sä: ”Kun aikoo ratkaista elämän
tarkoituksen, parempi tehdä se
isosti”.

Toimituksen mieltä lämmittää
myös lukijapalaute edellisestä
numerosta, joka oli varhaiskas-
vatusjärjestelmän teemanumero.
Artikkeleissa käsiteltiin muun
muassa varhaiskasvatuksen vai-
kutusta lapsen kehitykseen.

”Hei, olipa hyvä numero! Se
sai muistelevaan vanhoja, histo-
riaa kun oli kovin vähän jutuis-
sa. Olin päivähoitokomiteassa
1970-71 taistelemassa päivähoi-
don ja kotihoidon vaikutuksesta

lapsiin. Martti Miettusen halli-
tus 1976 käynnisti suuren lasten
kehitystutkimuksen.

’Sosiaalipolitiikassa kiinnite-
tään erityistä huomiota lapsiper-
heiden taloudellisen aseman tu-
kemiseen. Kehitetään tasapuo-
lisesti ja samanaikaisesti erilai-
sia yhteiskunnan tarjoamia päi-
vähoitomuotoja pyrkien siihen,
että kaikille tarvitseville voi-
daan järjestää päivähoito. Kehi-
tetään asteittain kotihoidon tu-
kijärjestelmää parantamalla täl-
löin erityisesti lapsilisiä. Selvite-
tään myöhempiä toimenpiteitä
varten, mikä vaikutus erilaisilla
lastenhoitomuodoilla on lapsen
kehitykseen.’

Tutkimuksen käynnistämi-
nen oli suurempi julkisuusjuttu
kuin sen tulokset, jotka julkaisi-
ttiin sitten vähin äänin SVT-sar-
jassa. Kirjoitimme Tytti Solan-
tauksen kanssa asiasta mahdol-
lisimman perusteellisen jutun
’Lapsi, vanhemmat ja päivähoi-
to’ Duodecim-lehteen 1982 (98;
591-601). Eipä maailma näytä
muuttuvan!

Iloisin terveisin, Vappu Tai-
pale.”

”Jos haluaa oppia, mitä hallin-
tohenkilökunta tekee, kannattaa
olla organisaatiossa, jossa viides-
osa heistä katoaa. Suomessa jou-
tuu joka päivä vakavasti pohti-
maan, jatkuuko tämä toiminta
vai ei.”

(Julkistalouden professori
Markus Jäntti Suomen Kuva-
lehdessä 19.10.2018)

YP:n ex-päätoimittaja **Matti Virtanen** kertoi **Tom Erik Arnkilin** muinaista Persiaa koskevan romaanisarjan alkuvaiheesta ja sarjan tuoreimman osan eli Dareioksen kirjan ilmestymisestä YP-blogissa 29. syyskuuta.

Keskustelussa Arnkilin kanssa oli käynyt ilmi, että kansainvälistä levikkiä ja kunniaa on kertynyt Tomin varsinaisen tutkijanuran tuotoksille myös nyt eläkkeellä – vaikkei niitä Suomessa ole pahemmin noteerattu. Matti pyysi Tomilta oitis tarkempaa tietoa tapausten kulusta. Tomin selvitys oli tällainen:

”Palkinto, joka Jaakko Seikkulalle ja minulle myönnettiin juhannuksena Austinissa, Texasissa, oli ’2018 AFTA Distinguished Contribution to Family Therapy Theory & Practice Award (AFTA=American Family Therapy Academy, alansa johtava yhdistys).

Palkinnon keskeisenä perustana olevia kirjoja on kaksi. Tsekasin niiden käännösmäärät: nyt yhteensä 16, kymmenen plus kuusi: 1) Dialoginen verkostotyö (Tammi 2005, THL 2009) on ilmestynyt kymmeneenä käännöksenä (englanti, ruotsi, norja, tanska, tsekki, puola, espanja, saksa, japani, kiina) ja tekeillä on kaksi käännöstä (venäjä ja portugali/julkaistaan Brasiliassa); 2) Nehän kuunteli meitä/ Dialogeja monissa suhteissa (THL 2015). Suomenkielinen – laajennettu – versio ilmestyi vasta useiden käännösten jälkeen, sillä kirjoitimme kässärin englanniksi, josta käännettiin ensimmäisenä italiankieli-

nen laitos 2013. Englanninkielinen laitos on THL:n julkaisu ”Open Dialogues and Anticipations. Respecting Otherness in the Present Moment”, sekin vuodelta 2013). Jälkimmäinen kirja on ilmestynyt kuudella kielellä suomen lisäksi (italia, englanti, ruotsi, norja, tanska, puola). Tekeillä on kaksi käännöstä (saksa ja japani).

Jahka käännöksen valmistuvat, niitä on yhteensä 12+8 eli kaksikymmentä. Laatumiani dialogeihin liittyviä oppaita on käännetty norjaksi, englanniksi ja japaniksi.”

YP onnittelee!

Jatketaan kansainvälisessä tiedemaailmassa. Moni suomalainenkin tutkija käyttää ResearchGate-palvelua, joka on netissä toimiva alusta, jossa tutkijat voivat jakaa toisilleen tekemäänsä tutkimusta eli lähinnä julkaisemiaan artikkeleita. ResearchGate on ikään kuin tutkijoiden Facebook tai LinkedIn. Isot eivät kuitenkaan ole katsoneet ResearchGaten toimintaa hyvällä. Ongelmana on julkaisijoiden maksumuurin takana olevien materiaalien jakelu tutkijoiden kesken. Ainakin American Chemical Society (ACS), Brill, Elsevier, Wiley ja Wolters Kluwer ovat vetäneet tiukkaa linjaa ja haastaneet ResearchGaten oikeuteen.

Kustantajien rivit ovat kuitenkin alkaneet rakoilla ja osa hakee erilaisia ratkaisuja avoimen julkaisemisen eli open accessin pai-

neessa. Springer Nature, Cambridge University Press (CUP) ja Thieme ovat ryhtyneet neuvottelemaan ResearchGaten kanssa, koska ovat havainneet myös hyötyvänsä tämän tuomasta näkyvyydestä.

(The Scientist: Major Publishers File Second Lawsuit Against ResearchGate, 9.10.2018)

Tonavan toimitus osallistui 15.11.2018 Helsingissä järjestettyyn Tiedeviestinnän kansalliseen kongressiin, jonka teemana oli tänä vuonna tieteen ja viihteen rajapinnat. Yksi esitelmöitsijöistä oli palkittu nuortenkirjailija **Kari Vaijärvi**, joka on päässyt myös koululaisten esitelmien kohteeksi. Erään koululaisen tiedonhaku Vaijärvestä oli kuitenkin epäonnistunut, joten hän lähetti kohteelle sähköpostia:

”Moi mä en oo löytänyt susta tietoo. Kerro mist voisin löytää?? Mun pitää tehdä koulussa esitelmä!!! Jos löydät ittestäs tietoo niin lähettele!!!!”

Vaijärven ystävällisellä avustuksella esitelmä ilmeisesti lopulta syntyi.

Ajatusten Tonava ottaa vastaan tuoreita ja nasevia otoksia ajan ilmiöistä osoitteeseen yhteiskuntapolitiikka@thl.fi.